

I

(Resolucije, priporočila in mnenja)

MNENJA

EVROPSKI NADZORNIK ZA VARSTVO PODATKOV

Mnenje Evropskega nadzornika za varstvo podatkov o Odločbi Komisije z dne 12. decembra 2007 o izvajanju informacijskega sistema za notranji trg (IMI) v zvezi z varstvom osebnih podatkov (2008/49/ES)

(2008/C 270/01)

EVROPSKI NADZORNIK ZA VARSTVO PODATKOV JE –

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti in zlasti člena 286 Pogodbe,

ob upoštevanju Listine o temeljnih pravicah Evropske unije in zlasti člena 8 Listine,

ob upoštevanju Direktive 95/46/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. oktobra 1995 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov, ter

ob upoštevanju Uredbe (ES) št. 45/2001 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. decembra 2000 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov v institucijah in organih Skupnosti in o prostem pretoku takih podatkov ter zlasti člena 41 Uredbe –

SPREJEL NASLEDNJE MNENJE:

1. UVOD

Informacijski sistem za notranji trg

1. Informacijski sistem za notranji trg (v nadaljnjem besedilu „IMI“) je orodje informacijske tehnologije, ki pristojnim organom držav članic omogoča, da si pri izvajanju zakonodaje notranjega trga medsebojno izmenjujejo informacije. IMI se financira iz programa „IDABC“ (interoperabilno zagotavljanje evropskih e-vladnih storitev javnim upravam, podjetjem in državljanom) ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Glej točko 12 tega mnenja.

2. IMI je zasnovan kot splošen sistem za podporo več področij zakonodaje notranjega trga, načrtuje pa se, da se bo v prihodnosti njegova uporaba razširila na podporo še nekaterih zakonodajnih področij. Na začetku se bo IMI uporabljal kot podpora določbam o medsebojni pomoči iz Direktive 2005/36/ES („direktiva o poklicnih kvalifikacijah“) ⁽²⁾, od decembra 2009 pa se bo uporabljal tudi kot podpora določbam o upravnem sodelovanju iz Direktive 2006/123/ES („direktiva o storitvah“) ⁽³⁾.

Mnenje Delovne skupine za varstvo podatkov iz člena 29 in sodelovanje ENVP

3. Spomladi 2007 je Evropska komisija zaprosila za mnenje Delovno skupino za varstvo podatkov iz člena 29 (v nadaljnjem besedilu „WP29“), da bi pregledala, kakšne posledice ima IMI za varstvo podatkov. WP29 je mnenje o vidikih varstva podatkov v zvezi z IMI objavila 20. septembra 2007 ⁽⁴⁾. Mnenje WP29 je podprlo načrte Komisije, da sprejme odločbo o ureditvi vidikov varstva podatkov v okviru IMI in da bolje opredeli pravno podlago za izmenjavo podatkov v IMI.
4. ENVP pozdravlja dejstvo, da je Komisija zaprosila WP29 za mnenje, preden je oblikovala besedilo odločbe o IMI. ENVP je dejavno sodeloval pri delu podskupine, ki se je ukvarjala

⁽²⁾ Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2005/36/ES z dne 7. septembra 2005 o priznavanju poklicnih kvalifikacij (UL L 255, 30.9.2005, str. 22).⁽³⁾ Direktiva 2006/123/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2006 o storitvah na notranjem trgu (UL L 376, 27.12.2006, str. 36).⁽⁴⁾ Mnenje WP 29 7/2007 o vprašanih varstva podatkov v zvezi z informacijskim sistemom za notranji trg (IMI), WP 140.

z IMI, in podpira sklepe iz mnenja WP29. Pozdravlja tudi dejstvo, da se je Komisija neuradno posvetovala z ENVP, preden je sprejela odločbo o IMI. To je omogočilo, da se še pred sprejetjem dajo predlogi, kar je bilo potrebno zlasti, ker je postopek zadeval odločbo Komisije same in ne predloga Komisije, ki bi mu sledil zakonodajni postopek s sodelovanjem Sveta in Evropskega parlamenta.

Odločba Komisije 2008/49/ES

5. Komisija je 12. decembra 2007 sprejela Odločbo 2008/49/ES o izvajanju informacijskega sistema za notranji trg (IMI) v zvezi z varstvom osebnih podatkov (v nadaljevanju „odločba o IMI“). V odločbi se upoštevajo nekatera priporočila ENVP in WP29. Poleg tega je v njej opredeljena pravna podlaga.

Splošno stališče ENVP o IMI

6. ENVP ima o IMI na splošno ugodno mnenje. ENVP podpira cilj Komisije, tj. vzpostavitev elektronskega sistema za izmenjavo informacij in ureditev z njim povezanih vidikov varstva podatkov. Tak racionaliziran sistem lahko ne le izboljša učinkovitost sodelovanja, pač pa tudi zagotovi spoštovanje veljavnih zakonov o varstvu podatkov, in sicer s postavitvijo jasnega okvira, ki določa katere informacije se lahko izmenjujejo, s kom in pod kakšnimi pogoji.
7. Ne glede na to pa vzpostavitev centraliziranega elektronskega sistema prinaša tudi nekatera tveganja. Med drugim in predvsem gre pri tem za tveganje, da bi bilo izmenjanih in tudi širše uporabljenih več podatkov, kot je to nujno potrebno za učinkovito sodelovanje, in da bi ti podatki, vključno z morebiti zastarelimi in netočnimi podatki, lahko ostali v elektronskem sistemu dlje, kot je to potrebno. Občutljivo vprašanje je tudi varnost podatkovne zbirke, ki bi bila na voljo v 27 državah članicah, saj je sistem varen le toliko, kolikor to dopušča najšibkejši člen v mreži.
8. Zaradi tega je zelo pomembno, da se vprašanje varstva podatkov obravnava karseda celovito in nedvoumno v pravno zavezujočem aktu Skupnosti.

Jasna zamejitev področja uporabe IMI

9. ENVP pozdravlja dejstvo, da je Komisija jasno opredelila in zamejila področje uporabe IMI in sicer s priložo, v kateri so naštetni vsi ustrezni akti Skupnosti, na podlagi katerih se informacije lahko izmenjujejo. Med njimi sta trenutno le direktiva o poklicnih kvalifikacijah in direktiva o storitvah, vendar pa naj bi se po pričakovanjih področje uporabe IMI v prihodnosti razširilo. Ob sprejetju nove zakonodaje, ki določa izmenjavo informacij z uporabo IMI, se bo hkrati posodobila tudi priloža. ENVP pozdravlja takšen postopek, saj se z njim (i) jasno zamejuje področje uporabe IMI; (ii) zagotavlja se preglednost; hkrati pa tudi (iii) omogoča

prožnost v primeru, da se bo IMI v prihodnosti uporabljal za dodatne izmenjave informacij. Zagotavlja tudi, da se informacije ne morejo izmenjevati prek IMI brez (i) ustrezne pravne podlage v posebni zakonodaji notranjega trga, ki omogoča izmenjavo informacij ali zanjo daje pooblastilo; in brez (ii) vključitve sklica na to pravno podlago v priložo k odločbi o IMI.

Glavni zadržki glede odločbe o IMI

10. ENVP pa vseeno ni zadovoljen z (i) izbiro pravne podlage za odločbo o IMI, saj ta odločba zdaj temelji na negotovi pravni utemeljitvi (glej drugi del tega mnenja); in s tem (ii), da v dokument niso bile vključene nekatere potrebne določbe, ki podrobno urejajo vidike varstva podatkov v okviru IMI (glej tretji del tega mnenja).
11. Na žalost to v praksi pomeni, da je rešitev Komisije v nasprotju s pričakovanji ENVP in WP29, saj odločba o IMI zdaj ne ureja celovito vseh glavnih vidikov varstva podatkov v okviru IMI, vključno s pomembnim vidikom načina, kako so upravljavci skupaj odgovorni za obveščanje posameznikov, na katere se podatki nanašajo, in za to, da jim zagotavljajo pravico dostopa do teh podatkov, ne ureja pa niti posebnih, praktičnih vprašanj glede sorazmernosti. ENVP tudi obžaluje, da ni določene posebne zahteve za Komisijo, da na svoji spletni strani objavi vnaprej določena vprašanja in področja podatkov, s čimer bi se povečali preglednost in pravna varnost.

2. PRAVNA PODLAGA ODLOČBE O IMI

Sklep o IDABC

12. Pravna podlaga za odločbo o IMI, kakor je navedeno tudi v odločbi sami, je Sklep 2004/387/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. aprila 2004 o interoperabilnem zagotavljanju vseevropskih e-vladnih storitev javnim upravam, podjetjem in državljanom (IDABC) ⁽¹⁾ in zlasti člen 4 sklepa.
13. Sklep o IDABC je instrument, ki sodi v okvir naslova XV Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti (v nadaljevanju „Pogodba ES“): Vseevropska omrežja. Člen 154 Pogodbe ES določa, da Skupnost prispeva k vzpostavitvi in razvoju vseevropskih omrežij na področju prometne, telekomunikacijske in energetske infrastrukture. Takšni ukrepi so namenjeni pospeševanju medsebojnega povezovanja in interoperabilnosti nacionalnih omrežij, pa tudi dostopa do teh omrežij. V členu 155 so naštetni ukrepi, ki jih Skupnost lahko sprejme v tem okviru, in sicer (i) smernice; (ii) ukrepi, za katere se izkaže, da so potrebni za zagotovitev interoperabilnosti omrežij, zlasti na področju usklajevanja tehničnih standardov; in (iii) podpora projektom. Sklep o IDABC temelji na členu 156(1), ki določa postopek sprejetja.

⁽¹⁾ UL L 144, 30.4.2004, kakor je bil popravljen v UL L 181, 18.5.2004, str. 25.

14. Člen 4 sklepa o IDABC med drugim navaja, da Skupnost izvaja projekte skupnega interesa. Ti projekti morajo biti vključeni v tekoč delovni program, njihovo izvajanje pa mora biti v skladu z načeli, določenimi v členih 6 in 7 sklepa o IDABC. Ta načela v glavnem spodbujajo široko udeležbo, predvidevajo jasen in nepristranski postopek ter določajo usklajevanje tehničnih standardov. Njihov cilj je tudi zagotoviti ekonomsko zanesljivost in izvedljivost projektov.

Direktiva o storitvah in direktiva o poklicnih kvalifikacijah

15. Kakor navedeno, se bo v prvi fazi informacijski sistem za notranji trg uporabljal za izmenjavo osebnih podatkov v okviru dveh direktiv, in sicer:

— direktive o storitvah in

— direktive o poklicnih kvalifikacijah.

16. Člen 34(1) direktive o storitvah zagotavlja posebno pravno podlago za vzpostavitev elektronskega sistema za izmenjavo informacij med državami članicami kot spremljevalni ukrep za namene direktive. Člen 34(1) se glasi: „Komisija v sodelovanju z državami članicami vzpostavi elektronski sistem za izmenjavo informacij med državami članicami, pri čemer upošteva obstoječe informacijske sisteme“.

17. Direktiva o poklicnih kvalifikacijah ne predvideva posebnega elektronskega sistema za izmenjavo informacij, vendar pa več njenih določb jasno zahteva izmenjavo informacij. Med določbami, ki zavezujejo k izmenjavi informacij, je tudi člen 56 direktive, ki od pristojnih organov držav članic zahteva, da tesno sodelujejo in si med seboj pomagajo, da bi olajšali uporabo direktive. Drugi odstavek člena 56 določa, da se nekatere občutljive informacije obdelujejo ob spoštovanju zakonodaje o varstvu podatkov. Nadalje tudi člen 8 posebej določa, da lahko pristojni organi države članice gostiteljice zaprosijo pristojne organe države članice sedeža, da jim posredujejo kakršne koli podatke, povezane z zakonitostjo ustanovitve izvajalca storitev in njegovim primernim obnašanjem, kakor tudi o disciplinski ali poklicni nekaznovanosti. Člen 50(2) pa določa, da lahko v primeru upravičenega dvoma država članica gostiteljica zahteva od pristojnih organov države članice, da potrdijo verodostojnost potrdil in dokazil o formalnih kvalifikacijah in usposabljanju.

Potreba po ustrezni pravni podlagi za določbe o varstvu podatkov

18. Varstvo osebnih podatkov je priznано kot temeljna pravica v členu 8 Listine o temeljnih pravicah Unije in v sodni praksi na podlagi člena 8 Evropske konvencije o človekovih pravicah (v nadaljevanju „ECHR“).

19. Glede na člen 1 odločbe o IMI ta odločba določa funkcije, pravice in obveznosti udeležencev in uporabnikov IMI glede na zahteve o varstvu podatkov. ENVP iz uvodne izjave 7 sklepa, da je odločba o IMI mišljena kot podrobnejša dode-

lava splošnega okvira Skupnosti za varstvo podatkov na podlagi Direktive 95/46/ES in Uredbe (ES) št. 45/2001. Ukvarja se zlasti z opredelitvijo upravljavcev in njihovih odgovornosti, časom hrambe podatkov in pravicami posameznikov, na katere se nanašajo podatki. Odločba o IMI se torej ukvarja z omejitvami/natančnejšimi opredelitvami temeljnih pravic, njen cilj pa je natančna opredelitev pravic državljanov kot posameznikov.

20. Določbe, na podlagi katerih se omejujejo temeljne pravice, temeljijo na sodni praksi o ECHR, zato naj ne bi bilo nobene dvoma glede njihovega pravnega statusa. Te določbe je treba zajeti v pravnem instrumentu, ki temelji na podlagi Pogodbe ES in na katerega se lahko sklicuje pred sodnikom. Če temu ne bi bilo tako, bi iz tega sledila pravna negotovost za posameznika, na katerega se nanašajo podatki, saj se ne bi mogel zanesti na to, da se lahko pred sodiščem sklicuje na pravila.

21. Vprašanje pravne varnosti je še toliko bolj pomembno, ker bodo v okviru sistema Pogodbe ES predvsem nacionalni sodniki presojali o tem, kakšno težo pripisati odločbi o IMI. Zaradi tega bi lahko nastale razlike med državami članicami in celo znotraj ene in iste države članice, vendar pa je takšna pravna negotovost nesprejemljiva.

22. Odsotnost pravnega sredstva (oziroma varnosti, povezane z njim) bi bila v nasprotju s členom 6 ECHR, ki zagotavlja pravico do poštenega sojenja, in s sodno prakso glede navedenega člena. V takšnem primeru Skupnost ne bi izpolnila svojih obveznosti po členu 6 Pogodbe o Evropski uniji (v nadaljevanju „PEU“), ki od Unije zahteva, da spoštuje temeljne pravice, kakršne zagotavlja ECHR.

Pomanjkljivosti izbrane pravne podlage

23. ENVP izraža veliko zaskrbljenost, da Komisija zaradi izbire člena 4 sklepa o IDABC kot pravne podlage za odločbo Komisije ni uspešno izpolnila zahtev glede pravne varnosti, kot je opisano zgoraj. ENVP navaja naslednje elemente, zaradi katerih bi se lahko pojavili dvomi glede ustreznosti izbire pravne podlage za odločbo o IMI:

— Okvir naslova XV Pogodbe ES, Vseevropska omrežja. Znotraj tega okvira lahko Evropska skupnost prispeva k vzpostavitvi teh omrežij, da bi evropski državljani lahko izkoristili prednosti boljšega, varnejšega in cenejšega prometa, telekomunikacij in energije⁽¹⁾. Ni gotovo, ali je ta okvir mišljen tudi za omrežja javnih organov, ki so potrebna za izvajanje zakonodajnih aktov, kar je tudi primer IMI.

— Ukrepi, predvideni v naslovu XV Pogodbe ES (člen 155). Kot navedeno, gre za (i) smernice; (ii) ukrepe, za katere se izkaže, da so potrebni za zagotovitev interoperabilnosti omrežij, zlasti na področju usklajevanja tehničnih standardov; in (iii) podporo projektom. Čeprav člen ni povsem jasen, saj se lahko „ukrepi“ nanašajo na marsikaj, pa ta seznam možnih ukrepov nakazuje,

⁽¹⁾ Glej Belo knjigo Komisije o rasti, konkurenčnosti in zaposlovanju (COM(93) 700 konč.).

da bodo cilji naslova XV doseženi predvsem z nezakonodajnimi ukrepi. ENVP poudarja, da se v tem okviru izraz „ukrepi“ nanaša zlasti na usklajevanje tehničnih standardov.

- Na podlagi člena 4 sklepa o IDABC naj bi se izvajali projekti skupnega interesa, ki so določeni v tekočem delovnem programu. Sistem IMI je bil vzpostavljen in se financira na podlagi tega delovnega programa. Vendar pa ENVP ni prepričan, da se člen 4 lahko uporabi kot pravna podlaga za pravila o varstvu podatkov, ki bi zavezovala udeležence IMI, državljanom pa zagotavljala pravice posameznika.
- V členih 6 in 7 sklepa o IDABC, na katera se sklicuje člen 4, so določena načela za izvajanje projektov skupnega interesa. Ta načela obravnavajo sodelovanje, postopek in usklajevanje tehničnih standardov, pa tudi ekonomsko zanesljivost in izvedljivost projektov. Nikakor pa niso povezana z načeli varstva podatkov niti z drugimi primerljivimi načeli javnega prava.
- Postopek iz sklepa o IDABC: V skladu z uvodno izjavo 30. sklepa bi bilo treba izvedbene ukrepe sprejeti v skladu s sklepom Sveta z dne 28. junija 1999 o določitvi postopkov za uresničevanje Komisiji podeljenih izvedbenih pooblastil⁽¹⁾. Za to je potreben odbor v okviru komitologije, ki ga sestavljajo predstavniki držav članic. V uvodnih izjavah odločbe o IMI ni navedbe glede takšnega odbora in kolikor nam je znano, takšen odbor tudi ni bil pritegnjen k sodelovanju.
- Še ena posebnost je ta, da je odločba o IMI naslovljena na države članice. Zaradi tega se odločba o IMI, kljub temu, da so v njej navedeni sklici na Uredbo (ES) št. 45/2001 in da je Komisija v členu 6 navedena kot udeleženec IMI, ne more uporabiti za obdelavo osebnih podatkov s strani Komisije.

Možne rešitve za odpravo pomanjkljivosti izbrane pravne podlage

24. Odločba o IMI potrebuje zaradi navedenih razlogov trdno pravno podlago. Obstajajo resni dvomi, ali pravna podlaga odločbe o IMI izpolnjuje zahtevo po pravni varnosti. ENVP priporoča Komisiji, naj še enkrat preudari to pravno podlago in poišče rešitve, s katerimi bi odpravili pomanjkljivosti izbrane pravne podlage, kar bi morda pomenilo nadomestitev odločbe o IMI s pravnim instrumentom, ki bi izpolnjeval zahtevo po pravni varnosti.
25. V tem oziru bi bila morda najustreznejša rešitev možnost, da Svet in Evropski parlament sprejmeta poseben pravni instrument za sistem IMI, podobno kot za Schengenski informacijski sistem, Vizumski informacijski sistem in druge velike podatkovne zbirke IT.

26. ENVP predlaga, naj se preuči ta možnost. Takšen ločen pravni instrument bi tako lahko obravnaval funkcije, pravice in obveznosti udeležencev in uporabnikov IMI glede na zahteve o varstvu podatkov (kar je tudi predmet odločbe o IMI) ter tudi druge zahteve, povezane z vzpostavitvijo in delovanjem sistema IMI.
27. Druga možnost bi lahko bila, da se pravna podlaga poišče v različnih instrumentih za notranji trg. V kolikor se odločba o IMI uporablja za izmenjavo osebnih podatkov v okviru direktive o storitvah, bi bilo treba dodatno preučiti, ali bi lahko ta direktiva, zlasti njen člen 34, zagotovila potrebno pravno podlago. V kolikor se odločba o IMI uporablja za izmenjavo osebnih podatkov v okviru direktive o poklicnih kvalifikacijah, bi se morda lahko uporabil podoben pristop – s spremembo direktive bi se lahko ustvarila posebna in jasna pravna podlaga.
28. Za prihodnjo zakonodajo notranjega trga, na podlagi katere bi si pristojni organi v državah članicah morali izmenjevati informacije, bi se posebna pravna podlaga lahko sprejela vsakič v takšni posebni novi zakonodaji.

3. UGOTOVITVE GLEDE VSEBINE ODLOČBE O IMI

29. V tem delu mnenja ENVP razpravlja o določbah, ki urejajo vidike varstva podatkov v okviru IMI, kot so vključeni v odločbo o IMI. Predloge ENVP bi lahko vključili v nov pravni instrument, ki bi nadomestil odločbo o IMI, kakor je predlagano zgoraj. Če takšnega novega instrumenta ne bi bilo, pa bi se predlogi lahko vključili v odločbo o IMI, potem ko bi bila spremenjena.
30. Poleg tega lahko udeleženci IMI že zdaj uporabljajo v praksi nekatere predloge, ne da bi se odločba spremenila. ENVP pričakuje, da bo Komisija upoštevala priporočila iz tega mnenja vsaj na operativni ravni, kolikor se navezujejo na dejavnosti Komisije kot udeleženca IMI, ki so zato predmet nadzora ENVP.

Člen 2 – Vnaprej določena podatkovna polja: preglednost in sorazmernost

31. ENVP pozdravlja dejstvo, da je Komisija objavila na spletni strani IMI prvi niz vnaprej določenih vprašanj in druga podatkovna polja, ki se navezujejo na izmenjavo informacij v okviru direktive o poklicnih kvalifikacijah.
32. Da bi takšna dobra praksa postala za Komisijo jasna obveznost, s čimer bi se zagotovila in dodatno izboljšala preglednost, ENVP priporoča, da se v pravnem instrumentu za IMI določi obveznost, da Komisija objavlja vnaprej določena vprašanja in druga podatkovna polja na spletni strani IMI.

⁽¹⁾ ULL 184, 29.12.2006, str. 23.

33. Glede sorazmernosti bi bilo treba v pravnem instrumentu za IMI posebej navesti, da morajo biti vprašanja in druga podatkovna polja ustrezna, zadevna in ne pretirano obsežna. Poleg tega ima ENVP dve posebni priporočili glede sorazmernosti:

- Jasno je treba navesti, da namen IMI ni rutinska uporaba za preverjanje preteklosti delavcev migrantov in migrantov ponudnikov storitev, temveč naj bi se uporabljal le v primerih, v katerih to dopušča veljavna zakonodaja in če obstajajo upravičeni dvomi (i) glede verodostojnosti informacij, ki jih migrant ponudnik storitev priskrbi naročniku v državi članici gostiteljici; ali (ii) glede njegove upravičenosti, da ima sedež ali opravlja svoj poklic v državi članici gostiteljici.
- Da bi kar najbolj omejili nepotreben prenos občutljivih, a ne vedno relevantnih podatkov, je treba določiti, da kadar ni nujno potrebno poslati dejanskih podatkov iz kazenske evidence, vnaprej določena vprašanja in odgovori na vmesniku IMI ne bi smeli vključevati zahteve za podatke iz kazenske evidence in bi jih bilo treba oblikovati drugače, in sicer tako, da bi se kar najbolj omejila izmenjava občutljivih podatkov. Na primer, naročniku v državi gostiteljici bi morda lahko zadostovalo, da ve, da je pravnik migrant zakonito registriran v odvetniški zbornici doma in tam uživa dober ugled, ne bi mu pa bilo treba vedeti, ali je v kazenski evidenci tega posameznika zabeležen cestni prekršek, če mu to ne preprečuje, da dela kot pravnik v domovini.

Člen 3(2) – Skupno upravljanje in razdelitev odgovornosti

34. Razdelitev odgovornosti v členu 3 odločbe o IMI je nejasna in dvoumna. ENVP priznava, da morda ni izvedljivo, da se v odločbi o IMI posebej prikaže vsak posamezen postopek obdelave in da se za vsakega posebej dodeli odgovornost Komisiji ali posebnemu pristojnemu organu v posamezni državi članici. Vendar pa bi bilo treba v odločbi o IMI navesti nekaj smernic vsaj glede najpomembnejših obveznosti upravljalcev v zvezi z varstvom podatkov.

35. ENVP zlasti priporoča, da se v pravnem instrumentu za IMI posebej določi, da:

- je vsak pristojni organ in koordinator za IMI kot uporabnik sistema odgovoren za svoje dejavnosti obdelave podatkov,
- Komisija ni uporabnik, temveč operater sistema, in je odgovorna predvsem za njegovo tehnično obratovanje in vzdrževanje ter za zagotavljanje njegove splošne varnosti, in da
- si udeleženci IMI delijo odgovornosti glede obveščanja in zagotavljanja pravice do dostopa, ugovora in popravkov, kakor je to določeno v (na novo vstavljenih) odstavkih in razloženo v besedilu, ki sledi.

Obveščanje posameznikov, na katere se nanašajo podatki

36. ENVP priporoča, da se v pravni instrument za IMI vstavi nov odstavek, s katerim bi se odgovornosti za obveščanje dodelile skupnim upravljalcem po „večplastnem“ pristopu. V besedilu bi bilo treba navesti zlasti naslednje:

- Prvič, Komisija bi morala na svoji spletni strani za IMI v jasnem in preprostem jeziku navesti izčrpno obvestilo o varstvu zasebnosti, v katerega bi se vključili vsi elementi, zahtevani po členih 10 in 11 Uredbe (ES) št. 45/2001. ENVP priporoča, naj se to obvestilo ne omeji le na postopke obdelave, ki jih Komisija uporablja za podatke, do katerih ima dostop (osebni podatki uporabnikov IMI), temveč naj vključuje tudi splošno obvestilo glede izmenjave informacij med pristojnimi organi v različnih državah članicah, čemur je ta podatkovna zbirka tudi namenjena.
- Drugič, vsak pristojni organ bi poleg tega moral na svoji spletni strani navesti obvestilo o varstvu zasebnosti. Vanj bi bilo treba vključiti napotitev in povezavo do obvestila Komisije o varstvu zasebnosti ter dodatne posebne podrobnosti glede zadevnega organa ali države članice. V teh obvestilih je treba, na primer, navesti omejitve, ki se v zadevni državi uporabljajo glede pravice dostopa ali do informacij. Obveščanje lahko usklajuje en urad za zvezo med pristojnimi organi v določeni državi.
- Tretjič, posameznike, na katere se nanašajo podatki, bi bilo treba najpozneje v trenutku naložitve osebnih podatkov in razen, če se lahko uporabi omejitev, obvestiti tudi neposredno in to na drugačen način kot z obvestilom o varstvu zasebnosti na spletni strani. Posameznik, na katerega se nanašajo podatki (običajno migrant ponudnik storitev ali delavec migrant), bi lahko na primer v vsakem dopisu pristojnih organov našel kratko navedbo o IMI in povezavo na ustrezna obvestila o varstvu zasebnosti na spletu.

Pravica do dostopa, ugovora in popravka

37. ENVP priporoča tudi, da se vstavi nov odstavek za:

- opredelitev, komu naj posamezniki, na katere se nanašajo podatki, pošljejo zahteve za dostop, ugovor ali zahteve za popravek,
- navedbo pristojnega organa, ki bo pristojen za odločanje o teh zahtevah, in
- določitev postopka za primere, v katerih posamezniki, na katere se nanašajo podatki, predložijo zahtevo udeležencu IMI, ki ni pristojen za odločanje o teh zahtevah.

38. Poleg tega bi bilo treba navesti, da lahko Komisija zagotovi dostop le do podatkov, do katerih ima sama zakonit dostop. Komisija zato ne bo obvezana, da mora zagotoviti dostop do informacij, ki si jih izmenjujejo pristojni organi. Če posameznik, na katerega se nanašajo podatki, Komisiji vseeno predloži takšno zahtevo, ga mora Komisija brez odlašanja napotiti na organe, ki imajo dostop do informacij, in mu temu ustrezno svetovati.

Člen 4 – Hramba osebnih podatkov posameznikov, na katere se nanašajo osebni podatki, pri izmenjavi informacij

39. Člen 4(1) odločbe o IMI določa, da se podatki hranijo šest mesecev po „uradnem zaključku“ izmenjave informacij.

40. ENVP razume, da bilo treba pristojnim organom omogočiti nekaj prožnosti pri hrambi podatkov, ker bi si lahko po prvem vprašanju in odgovoru izmenjali dodatna vprašanja v zvezi z istim primerom. Med pripravo mnenja WP29 je Komisija dejansko razložila, da se upravni postopki, v okviru katerih je lahko potrebna izmenjava informacij, običajno zaključijo v dveh mesecih in da je bil čas hrambe šestih mesecev določen, da bi omogočili prožnost zaradi nepričakovanih zamud.

41. Glede na to in ob upoštevanju pojasnil Komisije ENVP dvomi, da res obstaja upravičen razlog, da se podatki hranijo v IMI še dodatnih šest mesecev po uradnem zaključku izmenjave informacij. ENVP zato priporoča, naj bi rok šestih mesecev za samodejni izbris začel teči od datuma, ko organ prosilec prvič vzpostavi stik z zaprosenim organom v okviru posameznega primera izmenjave informacij. Še bolje bi bilo, če bi datum za samodejni izbris določili glede na vrsto izmenjave informacij (pri čemer bi rok vedno začel teči od začetka izmenjave). Na primer, medtem ko bi bil čas hrambe šestih mesecev morda ustrezen za izmenjavo podatkov v okviru direktive o poklicnih kvalifikacijah, pa ni nujno, da bi bil ustrezen tudi za druge izmenjave informacij v okviru prihodnje zakonodaje notranjega trga.

42. ENVP dodaja tudi, da bi bilo treba pojasniti vsaj izraz „uradni zaključek“ izmenjave informacij, če se njegova priporočila ne bi upoštevala. Zlasti je treba zagotoviti, da podatki ne ostanejo v podatkovni zbirki dlje, kot je to potrebno, samo zaradi tega, ker pristojni organ ni „zaključil primera“.

43. Poleg tega ENVP priporoča, da se v drugem odstavku člena 4 obrne logika izbrisa – hrambe. Komisija bi morala v vsakem primeru izpolniti zahtevo po izbrisu v 10 delovnih dneh, ne glede na to, ali bi želel drugi pristojni organ, ki je

vklučen v izmenjavo informacij, obdržati informacije v IMI. Vseeno pa bi moral obstajati samodejen mehanizem, ki bi omogočil, da se ta drugi pristojni organ o tem obvesti, tako da ne bi izgubil podatkov in bi jih po lastni želji snel ali jih natisnil in shranil za svoje namene izven IMI in v skladu s svojimi pravili o varstvu podatkov. Deset dni za obvestilo se zdi razumen rok tako v smislu najkrajšega kot najdaljšega določenega roka. Komisija bi lahko izbrisala informacije pred iztekom tega desetdnevnega roka, če bi oba organa potrdila, da želita, da jih izbriše.

Varnostni ukrepi

44. ENVP priporoča tudi, da se določijo varnostni ukrepi, ki naj bi jih sprejela Komisija ali pa pristojni organi, in sicer v skladu z najboljšimi praksami držav članic.

Skupni nadzor

45. Za izmenjavo informacij v okviru IMI velja več nacionalnih zakonov o varstvu podatkov, nadzoruje pa jo več nacionalnih organov za varstvo podatkov (ob tem, da se zanjo uporablja Uredba (ES) št. 45/2001, ENVP pa nadzoruje nekatere vidike postopkov obdelave), zato ENVP priporoča, da bi se v pravni instrument za IMI vključile jasne določbe, ki bi olajšale različnim udeleženi organom za varstvo podatkov skupni nadzor nad IMI. Skupni nadzor bi lahko oblikovali po vzoru pravnih instrumentov za vzpostavitev, delovanje in uporabo druge generacije schengenskega informacijskega sistema (SIS II) ⁽¹⁾.

4. SKLEPI

46. ENVP podpira cilj Komisije, tj. vzpostavitev elektronskega sistema za izmenjavo informacij in ureditev z njim povezanih vidikov varstva podatkov.

47. Odločba o IMI potrebuje zaradi opisanih razlogov trdno pravno podlago. ENVP priporoča Komisiji, naj še enkrat preudari svojo izbiro te pravne podlage in poišče rešitve, s katerimi bi odpravili pomanjkljivosti zaradi izbrane pravne podlage, kar bi morda pomenilo nadomestitev odločbe o IMI s pravnim instrumentom, ki izpolnjuje zahtevo po pravni varnosti.

48. Kot rešitev, ki bi se morda na koncu izkazala za najustreznejšo, ENVP predlaga, da se preuči možnost, da Svet in Evropski parlament sprejmeta poseben pravni instrument za sistem IMI po vzoru instrumentov za schengenski informacijski sistem, vizumski informacijski sistem in druge velike podatkovne zbirke IT.

⁽¹⁾ Glej člene 44–46 Uredbe (ES) št. 1987/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. decembra 2006 o vzpostavitvi, delovanju in uporabi druge generacije schengenskega informacijskega sistema (SIS II) (UL L 381, 28.12.2006, str. 4), in člene 60–62 Sklepa Sveta 2007/533/PNZ z dne 12. junija 2007 o vzpostavitvi, delovanju in uporabi druge generacije schengenskega informacijskega sistema (SIS II) (UL L 205, 7.8.2007, str. 63).

49. Kot drugo možnost bi lahko preučili, ali bi se člen 34 direktive o storitvah in podobne določbe, ki bodo še sprejete glede druge zakonodaje notranjega trga, lahko uporabili kot potrebna pravna podlaga.
50. Poleg tega je v mnenju naštetih več predlogov za določbe, ki urejajo vidike varstva podatkov v okviru IMI in naj bi jih vključili v nov pravni instrument, s katerim bi nadomestili odločbo o IMI, kot je predlagano zgoraj, če pa takšnega pravnega instrumenta ne bi bilo, pa bi jih vključili v odločbo o IMI, ko bi se spremenila.
51. Udeleženci IMI lahko že zdaj uporabljajo v praksi več teh predlogov, ne da bi bilo treba odločbo spremeniti. ENVP pričakuje, da bo Komisija upoštevala priporočila iz tega mnenja v kar največji možni meri, vsaj na operativni ravni,
- kolikor se priporočila navezujejo na dejavnosti Komisije kot udeleženca IMI.
52. Priporočila se nanašajo na preglednost in sorazmernost, skupno upravljanje in razdelitev odgovornosti, obveščanje posameznikov, na katere se nanašajo podatki, pravico do dostopa, ugovora in popravka, hrambo podatkov, varnostne ukrepe in skupen nadzor.

V Bruslju, 22. februarja 2008

Peter HUSTINX

Evropski nadzornik za varstvo podatkov
